

leden van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst steeds een aangename recreatie oplevert.

Winschoten, 15 Juni 1898.

TH. HAAKMA TRESLING.

RAPPORT VAN DE COMMISSIE IN ZAKE EXAMINA VOOR
HEILGYMNASTIEK EN MASSAGE.

Op bovengenoemd Rapport, dat in de a. s. Algemeene Vergadering zal worden besproken en waarvan de conclusiën zouden kunnen worden aangenomen, waarin alsdan officiëel de meening van de Nederlandsche medici is neêrgelegd, wensch ik de aandacht te vestigen, hopende dat men eerst overwege, alvorens conclusiën uit te spreken, welke naar mijn meening onnoodig en overbodig zijn.

De Commissie, die meende de quaestie der geneesk. gymnastiek en massage aan een *uitgebreid* onderzoek te moeten onderwerpen, is daar echter niet toe gekomen. Het z. g. *uitgebreid* onderzoek toch is neêrgelegd in antwoorden der afdelingen, „waarin de zaak slechts ter loops is behandeld” (volgens de Commissie is dat ten duidelijkste uit de antwoorden gebleken). Terecht wordt dan ook door de Commissie de gevolgtrekking gemaakt, dat „de beteekenis der geneesk. gymnastiek en massage door vele leden der „Maatschappij niet zeer hoog wordt geschat”.

Niet van alle „Afdelingen” zijn antwoorden ingekomen, terwijl slechts de antwoorden uit de „Afdelingen” in de groote steden *met zorg* zijn uitgebracht. Feitelijk krijgen wij dus een verslag van den toestand in de groote steden. Wanneer men bovendien mag onderstellen, dat de speciale vakmannen in die „Afdelingen” hun opinie zullen hebben neêrgelegd in de antwoorden op de vragen door de Commissie gedaan, dan krijgen wij ten slotte de opinie van enkele specialiteiten en niet een onderzoek dat volgens de Commissie zou zijn *uitgebreid* en zou weêrgeven „den in ons land thans be-„staanden toestand”.

Aan de hand van het ingestelde en verkregen onderzoek verwachtte men dan ook niet, dat de Commissie zal mededeelen, *hoe de toestand in ons land is*.

Wanneer de Commissie de pia desideria laat hooren: „De orthopaedie, „met inbegrip van massage en geneesk. gymnastiek behoorde te liggen op „het terrein van den medicus”, en vervolgens: „De plaats, welke aan de „massage en geneesk. gymnastiek toekomt, behoort te zijn een onderdeel van „de geneeskunst”, dan spreekt zij, naar aanleiding van dit onderzoek niets nieuws uit.

De uitspraken van HOFFA, REIBMAYER en SCHREIBER zijn evenmin noodig, om bovenstaande stellingen en wenschen te bevestigen als om op hun autoriteit het „dus” te baseeren van de gevolgtrekking: „dus de geneesk. gymnastiek en massage vormen een integreerend bestanddeel der geneeskundige „wetenschap”.

Het groot nut van de heilgymnastiek en massage nog niet algemeen erkend door de medici, zelfs nadat METZGER meer populariteit aan de mechanotherapie schonk, is thans gelukkig tot de meesten doorgedrongen, en nu men

inziet, dat wij wel wat al te lang een hulpmiddel tot genezing ongebruikt in handen lieten van hen, die tot genezen niet de aangewezen personen waren, nu behooren wij een „peccavimus” te laten hooren, omdat wij zoo lang ziende blind en hoorende doof bleven!

Het is echter de oude geschiedenis:

Een nieuwe therapeutische methode ontvangt meestal haar toepassing door tusschenkomst van een niet wetenschappelijk vakman met zijn volgelingen. Wanneer naast de voordeelen ook de noodzakelijke nadeelen, door te ruime toepassing ontstaan, te voorschijn treden, waardoor de methode in discredit geraakt, doch waardoor tevens de sfeer wordt gezuiverd en consolidatie der methode ontstaan kan, dan zien wij in dat tijdperk de wetenschappelijke adepten de hoofden bijeen steken. Zonder eenigen dank voor verkregen ervaring mogen de „*Pfuschern*” blij zijn, als zij gestigmatiseerd als „*eine gefährliche Sorte*” zonder vorm van proces op zijde en uit de gelederen van ons, vakgenooten, waar binnen wij vreesden dat zij zouden dringen, worden geschoven. Zoo ging het met een hydro- met een psycho- en thans met een mechano-therapie.

Tegenover een PRIESNITZ, een MESMER en een LING neemt de medische wereld een gereserveerde houding aan.

De wijze, waarop thans geageerd wordt tegen niet-medici, „volgelingen „van LING”, acht ik zeer afkeuringswaardig 1).

Ook deze Commissie heeft helaas gevaren in het traditioneele sop, wat ons de historie telkens te aanschouwen gaf.

In opdracht hebbende een onderzoek in te stellen naar een geopperde grief, welke tegen het „Genootschap ter beoefening van de Heilgymnastiek in „Nederland” was ingebracht, gaat deze Commissie een z.g. *witgebreid* onderzoek instellen naar iets wat haar niet opgedragen is.

Alles wat zich in Nederland „heilgymnast” noemt, wordt onder één hoed gevangen en naar dit model wordt en bloc de heilgymnast beoordeeld. Wij hebben toch werkelijk geen onderzoek noodig om te constateeren, dat er zoowel intra als extra muros kwakzalverij bestaat, wij hebben geen Commissie noodig, die ons komt vertellen, dat (dank zij het onderwijs aan onze Universiteiten) het gros onzer collega's onbekend is met mechanotherapie en dat, wanneer aan den onmogelijken eisch is voldaan, dat alle medici in theorie en praktijk mechanotherapeuten zijn en den tijd ter beschikking hebben voor de uitvoering, dat *alsdan* de heilgymnasten overbodig zijn geworden en dat *alsdan* de moeder de aangewezen hulp bij orthopaedische manipulaties behoort te zijn! De vraag, welke de Commissie niet beantwoord heeft, raakte direkt „het Genootschap” en deze vraag heeft zij grootendeels ontweken.

De Commissie op het ideale standpunt zich plaatsende, alsof alle collega's mechanotherapeuten in theorie en praktijk waren, is van oordeel, dat bij dien toestand *het soort heilgymnast* (zooals zij zich uitdrukt) wel zal uitsterven. Zij stelt zich de vraag, of bij dien toestand de heilgymnast iets anders is

1) Zie o. m. het zeldzaam arrogant optreden van Dr. MILO in het *Maandschrift voor Heilgymnastiek*, n°. 3, Jaarg. 1898.

of behoort te zijn dan de eerste de beste helper. Met dergelijke abstracte redeneeringen heeft de Commissie de werkelijkheid onder haar voeten kwijt geraakt en komt zij tot conclusiën, waarvan men kan zeggen: „En de berg „baarde een muis!”

Het Genootschap onderschrijft den inhoud van de eerste conclusie. Het Genootschap toch heeft tot doel *beoefening* geen *uitoefening*, doch wel *uitvoering*. Het is onnoodig en overbodig iets te verklaren en te wenschen wat de geneeskundige wet reeds inhoudt en verbiedt en welk verbod bovendien is bevestigd door een arrest van den Hoogen Raad (1893).

De 2de conclusie bevat een verzoek om beter en vollediger onderwijs in mechano-therapie. Ieder, die universitair onderwijs heeft genoten, wordt gecenseerd zelfstandig in zijn vak zich verder te kunnen bekwamen. Wil de Commissie aan den misstand, dat vele onzer onbekwaam zijn om den heilgymnast aanwijzingen te geven of zijn handelingen te beoordeelen, *thans* een einde maken, dan had zij de collega's moeten aansporen uit eigen kracht bij zich zelf aan te vullen wat hun ontbreekt. De getuigenis, dat verbetering van onderwijs noodzakelijk is, kan voor ons niet-weten geen verontschuldiging zijn. Uit dit verzoek spreekt een ongemotiveerde angst, alsof met de niet *beoefening* van een deel van ons vak door alle vakgenooten tevens de *uitoefening* van dit deel aan onzen stand zou kunnen ontnomen worden! De geneeskundige wet en het boveng. arrest kunnen ons echter geruststellen!

Maar de Commissie, vrezende dat de Staat een diploma zal gaan uitreiken aan den heilgymnast, wil dat de vergadering bij 3de conclusie zal decreteren, dat die Staatsinmenging heusch onnoodig is!

Wederom wijs ik op onze geneeskundige wet met arrest. De Staat zou aan den heilgymnast een bevoegdheid tot *uitoefening* uitreiken, waar hij tegelijkertijd die *uitoefening* veroordeelt?

Het schijnt, dat het optreden van „het Genootschap” bij velen een ongemotiveerde vrees heeft gewekt.

Het ligt niet in de bedoeling van dit artikeltje uiteen te zetten, waarom ik meen, dat „het Genootschap” voor ons medici een *bondgenootschap* is.

Aan de afgevaardigden geef ik in overweging om onbevooroordeeld zich af te vragen, of en hoe de Commissie zich van de haar opgedragen taak heeft gekwet, en of haar conclusiën niet zijn onnoodig, overbodig en bespottelijk?

Het is te hopen, dat op deze a. s. Algem. Vergadering geen slecht begrepen collegialiteitsgevoel weder oorzaak zij dat dit soort solidariteit aanleiding geve voor de toepassing van het „Necesse est cum insanientibus furere”.

Nijmegen, Juni 1898.

Dr. VAN DER SIJF.

Geachte Redactie!

Het zij mij vergund enkele opmerkingen te maken naar aanleiding van het ingezonden stuk van collega VAN DER SIJF. Voornamelijk omdat de bedoeling van dit stuk mij niet geheel duidelijk is. Indien ditzelfde het geval mocht zijn met andere lezers, zou op deze wijze de Heer VAN DER SIJF mis-